

- 1 -

IN THE HIGH COURT OF JUDICATURE AT BOMBAY
BENCH AT AURANGABAD

WRIT PETITION NO.14072 OF 2019
(Bhagwanrao Bapurao Deshmukh Vs. The State of Maharashtra and Others)

WITH

WRIT PETITION NO.5994 OF 2023
(Sakharam Tulshiram Kharat Vs. The State of Maharashtra and Others)

WITH

WRIT PETITION NO.10971 OF 2022
(Shamsingh Mannusing Kuthmbare and Others Vs. The State of Maharashtra and Others)

WITH

WRIT PETITION NO.3198 OF 2022
(Shamrao Dhondiba Athawale Vs. The State of Maharashtra and Others)

Mr.M.R.Sonwane, Advocate for the Petitioners.

Mr.R.K.Ingole, Mr.D.R.Korade, Mr.A.A.A.Khan and Ms.Neha Kamble, AGPs' for Respondent/State.

Mr.P.P.Kothari, Advocate for Respondent Nos. 3 and 4 in WP No.3198/2022.

Mr.A.S.Usmanpurkar, Advocate for Respondent Nos. 3 and 4 in WP Nos.10971/2022 and 5994/2023.

**(CORAM : RAVINDRA V. GHUGE AND
R.M. JOSHI, JJ.)**

DATE : APRIL 18, 2024

PER COURT :

1. The learned Advocate for the Petitioners submits on instructions that though the prayers do not mention anything about pension, all these Petitions can be disposed off in the light of the order

of this Court in WP No.13028/2018 (Bhagwandas s/o Kishandas Vaishnav Vs. The State of Maharashtra and Others), passed at Aurangabad.

2. In all these cases, except Bhagwanrao Bapurao Deshmukh (WP No.14072/2019), all the other Petitioners have been appointed as Assistant Teachers prior to 1972 on the basis of their S.S.C. qualifications. The GR dated 04.10.1983, has granted a deeming effect to such teachers so as to be considered as deemed trained teachers. They are not entitled for actual monetary benefits, but the pensionary benefits.

3. In so far as Bhagwanrao Bapurao Deshmukh is concerned, paragraph of the GR dated 04.10.1983 dealing with primary school certificate holders (PSC), which means education upto 7th standard, the State Government has recorded as under :-

जे अप्रशिक्षित प्राथमिक शिक्षक १९७२ पूर्वी जिल्हा परिषद / नगरपालिका / नगरपरिषदा / नगरपालिका शिक्षण मंडळ / महानगरपालिका मान्यताप्राप्त खाज्गी प्राथमिक शाळांमध्ये नियुक्त झाले होते, त्यांना प्रशिक्षित होण्यासाठी शासनाने येळावेळी सोयी सवलती उपलब्ध करुन् दिलेल्या होत्या. त्या सोई सवलतीचा काही प्राथमिक शिक्षकांनी फायदा घेऊन एस.एस.सी.डी.एड. ही शासन नियमांनुसार आवश्यक असलेली शैक्षणिक व अध्यापनातील

अर्हताप्राप्त करून घेतली आहे. तथापि अद्याप काही थोडे शिक्षक असे आहेत की ते फक्त पी.एस.सी. आहेत, त्यांनी अनेक वर्षे सेवा करून त्यांची वय आता सेवानिवृत्तीच्या वयाच्या जवळपास आलेले आहे व काही सेवानिवृत्तीही झाले आहेत. अशा परिस्थितीत त्यांनी आता एस.एस.सी. होणे आणि तेही नवीन अभ्यासक्रमाप्रमाणे अशक्य आहे. त्यापैकी काही शिक्षक तर संबंधित शाळेच्या सुरुवातीपासून ते आजपर्यंत पदावर यशस्वी कार्यही करीत आहेत व त्यांच्या कारकीर्दीत संबंधित शाळांची शैक्षणिकदृष्ट्या भरभराट होऊन वार्षिक परीक्षेचे निकालही समाधानकारक लागले आहे. अशा परिस्थितीत या शिक्षकांनी शासनाने वेळोवेळी दिलेल्या आदेशानुसार जून १९८६ पूर्वी एस.एस.सी. डी.एड. ही शैक्षणिक अर्हता प्राप्त केली नाही तर त्यानंतर (जून १९८६ नंतर) ते सेवेतून कमी करण्यास पात्र ठरतील.

वरील एकूण परिस्थितीचा शासनाने मानवंतेच्या दृष्टिकोनातून सहानुभूतिपूर्वक विचार केला असून या प्रकरणां शासन असे आदेश देत आहे की, जिल्हा परिषद नगरपालिका / नगरपालिका शिक्षण मंडळ / महानगरपालिका / मान्यताप्राप्त खाजगी प्राथमिक शाळा यांच्या सेवेत सलग असलेल्या व २ जुलै १९७२ पूर्वी नियुक्त झालेल्या सर्व अप्रशिक्षित प्राथमिक शिक्षकांना एक 'खास बाब' म्हणून 'डीमॅण्ड' समजण्यात येऊन त्यांना सेवानिवृत्ती वेतन योजनेचे सर्व फायदे मिळण्यास पात्र समजण्यात यावे. अशा शिक्षकांचा भविष्यकाळी पदोन्नतीसाठी विचार करता येणार नाही, मात्र जे अप्रशिक्षित प्राथमिक शिक्षक मुख्याध्यापक पदी असतील त्यांची प्रकल्पे अपवादात्मक परिस्थितीत व प्रत्येक प्रकरणाच्या गुणवत्तेनुसार तपासून त्यांना यापुढेही तसेच मुख्याध्यापकपदी ठेवावे किंवा कसे यासंबंधी शासन स्तरावर निर्णय घेण्यात येईल.

4. In view of the above, the Petitioner Bhagwanrao Deshmukh's case will have to be considered in accordance with the abovesaid provision of the GR dated 04.10.1983, if he is eligible for notional pay scale. He can also be held entitled for the pensionary

benefits in accordance with the said GR, if eligible.

5. As is held by this Court in all similar matters, these Petitioners would not be entitled for actual monetary benefits. Their cases can be considered for pensionary benefits.

6. In view of the above observations/directions, **all these Writ Petitions are disposed off.**

(R.M.JOSHI, J.)

(RAVINDRA V. GHUGE, J.)